

Sygnatura akt I C 36/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Z., dnia 19-12-2018 r.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Boguszewicz

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Rejmann

po rozpoznaniu w dniu 11-12-2018 r. w Zielonej Górze

na rozprawie sprawy z powództwa I. K.

przeciwko Koło (...) w B.

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda I. K. na rzecz pozwanego Koło (...) w B. kwotę 5.617 zł tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 36/14

UZASADNIENIE

Powód I. K. zastępowany przez profesjonalnego pełnomocnika wystąpił z powództwem przeciwko Kołu (...) w B., w którym domagał się zasądzenia na swoją rzecz kwoty 83.847 zł tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 października 2013 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego żądania powód podniósł, że jest właścicielem działek numer (...), oraz działek numer (...), na których prowadzi uprawy, o czym poinformował Koło (...). Strona pozwana jednak ustosunkowując się do tego zgłoszenia wskazała, iż nie jest dzierżawcą obwodu łowieckiego, na którym znajdują się wskazane działki. W dniu 1 czerwca na działkach numer (...) doszło do powstania szkód łowieckich o czym powód zawiadomił stronę pozwaną, która odmówiła udziału w oględzinach wskazując, że działki te nie należą do dzierżawionego przez nią obwodu łowieckiego nr 219. W tej sytuacji powód zmuszony był za kwotę 800zł. na własną rękę wykonać dwie opinie szacunkowe.

Jednocześnie powód podniósł, iż na wysokość dochodzonego roszczenia składa się kwota 420,36 zł i 82.626 zł w związku ze sporządzoną opinią oraz kwota 800 zł tytułem kosztów sporządzenia prywatnych opinii. Jako podstawę prawną dochodzonego roszczenia powód wskazał przepis art. 46 ustawy prawo łowieckie.

Strona pozwana Koło (...) zastępowana przez profesjonalnego pełnomocnika w złożonej odpowiedzi na pozew / K.-102-106/ wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda kosztów postępowania wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu strona pozwana podniosła zarzut braku legitymacji biernej po swojej stronie wskazując, że wskazane przez powoda działki nie były i nie są przedmiotem dzierżawy obwodu łowieckiego, gdyż znajdują się w obrębie miasta Ż.. Organ administracyjny nigdy przy tym nie włączył terenu obejmującego nieruchomości powoda do obwodu łowieckiego nr 219. Odpowiedzialność zaś za szkody wyrządzone przez zwierzynę na obszarach niewchodzących w

skład obwodów łowieckich ponosi Skarb Państwa. Jednocześnie strona pozwana zakwestionowała rozmiar szkód wskazanych przez powoda.

Pismem z dnia 12 października 2017r powód ograniczył powództwo w zakresie należności odsetek i zamiast odsetek od kwoty głównej żądania , liczonych od dnia 21 października 2013r. , domagał się odsetek liczonych od dnia 28 listopada 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r. i odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 01. Stycznia 2016r. do dnia zapłaty. Zmianę stanowiska uzasadnił tym, że powód zwrócił się do pozwanego z wezwaniem do zapłaty w dniu 19 listopada 2013r. zakreślając siedmiodniowy termin na wykonanie zapłaty. Pismo pozwany odebrał w dniu 20 listopada 2013r. za zatem w zwłoce był od dnia 28 listopada 2013r.

Postanowieniem na rozprawie w dniu 13 września 2017r. Sąd na wniosek powoda zawiadomił o toczącym się postępowaniu Skarb Państwa Zarząd Województwa (...).

Pismem z dnia 21 października 2017r. przypozywany Skarb Państwa oświadczył, że nie weźmie udziału w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód I. K. jest właścicielem działek numer (...), oraz działek numer (...) położonych w obrębie 5 miasta Ż., a więc w granicach administracyjnych miasta Ż.. Żona powoda prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą

„ Wózki i artykuły dziecięce – hurt-detel”

(okoliczności bezsporne)

Strona pozwana Koło (...) B. na podstawie umowy z dnia 31 marca 2008 r. dzierżawi obwód łowiecki nr 2019 o powierzchni 7316 ha w województwie (...) – powiat (...), z czego obszar o powierzchni 1240 ha to powierzchnia wyłączona z obwodu, w skład którego wchodziły działki numer (...) należące do powoda i położone w obrębie 5 miasta Ż..

(dowody: mapa obwodu łowieckiego nr 219 K.-108, 138; umowa dzierżawy K.-111-113; korespondencja koła (...) z Urzędem Marszałkowskim Województwa (...) K.- 114-116; rejestr powierzchni obwodów łowieckich K.-117-119; opinia biegłego z zakresu geodezji J. B. (1) K.-299-317;

Powód I. K. pismem z 8 maja 2013 r., zawiadomił stronę pozwaną Koło (...) w B. o zamiarze uprawy kukurydzy na działkach (...).

W odpowiedzi strona pozwana pismem z 15 maja 2013 r. zawiadomiła powoda, iż wskazane przez niego działki nie wchodzi w skład obwodu łowieckiego nr 219, którego koło jest dzierżawcą.

W kolejnym piśmie z 3 czerwca 2013 r. powód na podstawie art. 46 pkt 1 i 2 ustawy prawo łowieckie zgłosił stronie pozwanej wystąpienie szkód łowieckich na działkach nr (...) spowodowane przez dziki i sarny. W odpowiedzi na zgłoszenie szkody strona pozwana ponownie poinformowała powoda, że należące do niego działki nie wchodzi w skład dzierżawionego przez koło obwodu łowieckiego nr 219.

W dniu 30 lipca 2013 r. w obecności przedstawiciela I. Rolniczej, powoda oraz świadka P. C. (1) dokonano oględzin i szacowania szkody w uprawach i płodach rolnych na działkach należących do powoda, z czego sporządzono protokoły, w których wskazano na liczne zgryzienia kolb i pędów.

(dowody: zeznania powoda k 403 werte-404 , 493werte-494, zeznania pozwanego R. H. k-404, zeznania pozwanego S. Ż. k-405 i 494, zeznania

świadków : P. C. (1) k-234werte 00:11:34-00:19:30, E. D. k-235

00:19:41- 00:37:40, G. K. k-235 00:37:49-00:47:00, pismo powoda z dnia

6.05.2013 r. o zamiarze uprawy kukurydzy K.- 6; odpowiedź strony pozwanej z

15.05.2013 r. K.- 7; zawiadomienie powoda o wystąpieniu szkód łowieckich K.-8,

odpowiedź z strony pozwanej z 6.06.2013 r. K.-9, protokoły z oględzin i szacowania

szkód K.-10-13, dowód zakupu kukurydzy k-148 i 150)

Powód pismem z 16 września 2013 r., ponownie zgłosił szkodę łowiecką na działkach numer (...), jednakże strona pozwana ponownie wskazała, iż działki te nie wchodzą w skład obwodu łowieckiego nr 219 i zwróciła wniosek powoda.

W październiku 2013 r. powód zlecił zaś sporządzenie dwóch opinii dot. oszacowania szkód w uprawie kukurydzy na należących do niego działkach, z których wynikało, że poniesiona przez powoda szkoda na działkach nr (...) wynosi 420,46 zł, zaś na działkach numer (...) kwotę 82.626 zł. Koszt sporządzenia dwóch opinii wyniósł 800 zł.

Jednocześnie powód pismem z 19.11.2013 r. po raz kolejny wezwał stronę pozwana do zapłaty kwoty 83.846,46 zł w terminie 7 dni.

(dowód: zeznania świadków : P. C. (1) k-234werte 00:11:34-00:19:30,

E. D. k-235 00:19:41-00:37:40, G. K. k-235 00:37:49-00:47:00, J. W. (1) k-249 00:05:06-00:32:00, zgłoszenie szkód łowieckich z 16.09.2013 r. wraz z potwierdzeniem odbioru K.-14-15; pismo strony pozwanej z 25.09.2013 r. K.-16, faktura za sporządzone opinie K.-17; opinie szacunkowe K.-18-23, wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru K.-24-28)

We wrześniu 2013 r. odbyło się spotkanie zarządu Koła łowieckiego (...) wraz z przedstawicielami Wojewódzkie Biuro Geodezji i (...) w Z. oraz przedstawicielami Urzędu Marszałkowskiego, którego celem było uzgodnienie opisu granic i terenów wyłączonych z obwodu (...) nr 219 . W wyniku tych prac sporządzono protokół nr (...) z dnia 20 września 2013 r. Jednocześnie wskazano, że działki numer (...) wchodzą w skład terenów wyłączonych

(dowody: rejestr powierzchni obwodów łowieckich K.-117-119; protokół nr (...) z uzgodnień opisu granic obwodu łowieckiego nr 219 K. 120-122;)

W 2014r. powód również zgłaszał szkody wyrządzone na jego działkach , pozwane koło łowieckie dokonało oględzin i zgłoszenie szkody przekazano do Urzędu Wojewódzkiego. Odszkodowanie powód otrzymał z Urzędu Marszałkowskiego.

(dowód: zeznania powoda k-404 ,protokoły oględzin k-140-145,

W dniu 27 czerwca 2014r. w Dzienniku Urzędowym Województwa (...) ogłoszono Uchwałę nr. XLIX/589/14 Sejmiku Województwa (...) z dnia 23 czerwca 2014r., która zmieniła Uchwałę nr. (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 11 lutego 2008r. i § 1 pkt2 wprowadzono rejestr powierzchniowy dla obwodu łowieckiego 219. Z załączonego wykazu wynika, że granica obwodu 219, jest taka sama jak w czasie obowiązywania poprzedniej uchwały

(dowód: kopia uchwały k184, załączniki do uchwały k-185-189)

Celem ustalenia czy działki powoda znajdowały się w granicach administracyjnych miasta Ż. i czy teren , który zajmowały został zaliczony jako teren wyłączony z granic obwodu Sąd dopuścił dowód z opinii geodety.

Biegły J. B. (1) w opinii z marca 2017r. oraz opinii uzupełniającej z dnia 11 maja 2017r. ustalił , że działki należące do powoda oznaczone nr. 25,28,205,208/1 są usytuowane w granicach prawnych obwodu łowieckiego 219 , którego obszar wynosi 7316ha zarówno w myśl Uchwały Sejmiku z dnia 11 lutego 2008r. jak i Uchwały z dnia 23 czerwca 2014r. , wchodzą też w skład też terenów wyłączonych , stanowiących obszar 1240 ha , które określił rejestr powierzchni obwodu łowieckiego 219 opracowany 26.02.2008r. Prace geodezyjne zmierzające do zaktualizowania powierzchni

obwodu 219 wykonane w 2013r., potwierdziły powierzchnię obwodu oraz fakt, że działki powoda wchodzi w skład terenów wyłączonych.

(dowód : opinia biegłego J. B. k-299-317, 341-342)

Wobec konieczności ustalenia wysokości szkody jaką poniósł powód w uprawie kukurydzy dopuszczono dowód z opinii biegłego z dziedziny łowiectwa i szacowania szkód łowieckich . W opinii z dnia 15 kwietnia 2018r. biegły J. C. (1) ustalił , że szkoda jaką poniósł powód wynosi 33.856zł. Biegły zauważył, że opinia rzeczoznawcy była bardzo skąpa, nie uwzględniono pasów nieużytków , dróg technologicznych pasów nie obsianych , faktu, że nieruchomości powoda jest częściowo opłotowana , na które wskazywała dokumentacja zdjęciowa. Nie było natomiast szkiców, map miejsc obsiania , protokołów prób. Brak też jest zdjęć wskazujących na szkodę spowodowaną przez zwierzęta łowne. Biegły podniósł także, że wycena dokonana na zlecenie powoda nie obejmowała szkód wynikających z warunków atmosferycznych, wymoklisk.

(dowód opinie biegłego główna i uzupełniająca k 410- 422 i k-461-464, zeznania biegłego J. C. k456-457, zeznania świadków: J. A. (1) k-261werter 00:03:17-00:15:00, J. K. (1) k-393werter, A. B. k-394, materiał zdjęciowy k254, 256-258)

Sąd zważył co następuje:

Powództwo okazało się bezzasadne.

Podstawę roszczenia powoda stanowił art.46 ust1 pkt1 ustawy z dnia 13 października 1995r. Prawo łowieckie (tekst jednolity Dz.U. 2015r. poz.2168 ze zm.). zgodnie z którym , dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego obowiązany jest do wynagradzania szkód wyrządzonych w uprawach i płodach rolnych przez dziki , losie, danielę, sarny i jelenie. Odpowiedzialność przewidziana w powyższym artykule związana jest z faktem prowadzenia gospodarki łowieckiej i istnieje niezależnie od winy osób odpowiedzialnych z ramienia zarządcy lub dzierżawcy obwodu łowieckiego za prowadzenie tej gospodarki, a nawet niezależnie od tego , czy szkoda powstała w wyniku działania zgodnego z prawem, czy też bezprawnego.

Oceniając zasadność roszczenia należy wskazać, że w niniejszej sprawie sporna była nie tylko wysokość dochodzonego odszkodowania , ale również odpowiedzialność pozwanego .

Podstawową kwestią wymagającą oceny jest legitymacja procesowa bierna po stronie pozwanego.

Pozwany twierdził, że grunty powoda, na których prowadzona była uprawa kukurydzy , były wyłączone ze składu obwodu łowieckiego , a wyłączenie to miało charakter ustawowy. Na grunty należące do powoda składają się działki nr.25,28,205 i 208/1 .

Zgodnie z treścią art. 27 pkt 1 prawa łowieckiego podziału na obwody łowieckie , zaliczenia obwodu do kategorii , o których mowa w art. 26a ust.1, a także zmiany granic obwodu lub zaliczenia obwodu do kategorii dokonuje w obrębie województwa sejmik województwa w drodze uchwały, stanowiącej akt prawa miejscowego. Taką uchwałę podjął sejmik województwa (...) w dniu 11 lutego 2008r. nr (...). W załączniku do uchwały zawarto opis granic obwodu łowieckiego 219 , w skład którego wchodzi działki należące do powoda.

Obwód łowiecki to w myśl art. 23 prawa łowieckiego obszar gruntów o ciągłej powierzchni, zamkniętej granicami, nie mniejszej niż trzy tysiące hektarów, na którego obszarze istnieją warunki do prowadzenia gospodarki łowieckiej. Ponieważ w tak wyznaczonych w granicach znajdują się niejednokrotnie tereny zabudowane , zajęte przez miasta i wsie , art.26 prawa łowieckiego reguluje co nie wchodzi w skład obwodów łowieckich. W art.26 pkt.2 prawo łowieckie wskazuje , że w skład obwodów łowieckich nie wchodzi tereny w granicach miast ; jeżeli jednak te granice obejmują większe obszary leśne lub rolne, z obszarów tych może być utworzony obwód łowiecki , lub mogą być one włączone do innych obwodów łowieckich. Uchwała z 11 lutego 2008r. nie zawierała załącznika w postaci rejestru gruntów. Taki rejestr sporządzono w dniu 26.02.2008r. Wg, rejestru powierzchnia ogólna obwodu wynosiła 7316ha, , powierzchnia

wyłączona 1240ha , powierzchnia użytkowa powinna wynosić , co wynika z rachunku arytmetycznego (...)- 1240 = 6076 ha , natomiast błędnie wpisano 6715 ha. Kolejna Uchwała Sejmiku Województwa (...) Nr. XLIX/589/14 wydana w dniu 23 czerwca 2014r. zawierała już załącznik w postaci rejestru powierzchniowego, który poprawił ten oczywisty błąd matematyczny , nie zmieniono jednak ani granic obwodu, ani powierzchni terenów wyłączonych. – Takiego wyjaśnienia udzielili biegłemu T. B. Urząd Marszałkowski k-312 i takie wnioski wynikają z przedłożonych dokumentów. W świetle powyższego niewiarygodne są zeznania powoda, że zmienił się od lipca 2014r. obszar terenów wyłączonych i że do lipca 2014r. odpowiedzialność za szkody ponosi pozwany koło a po 11 lipca miał odpowiadać Urząd Marszałkowski. Dodać należy , że po 2013 r powód otrzymywał odszkodowanie za szkody w uprawach od Urzędu Marszałkowskiego.

Dodać należy, że wydzielony decyzją administracyjną obwód łowiecki w swoich granicach obejmuje całość terytorium województw , nie jest jednak jednostką podziału terytorialnego i nie powinien mieć charakteru zupełnego , o czym świadczą kryteria tworzenia obwodów łowieckich (art. 23 prawa łowieckiego) , jak i liczne kategorie gruntów wyłączonych z mocy ustawy z obszarów obwodów łowieckich (art. 26 prawa łowieckiego), Takie stanowisko wyraził także Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 10 lipca 2014r. Sygn. P 19/13. Wskazano w nim również, że objęcie terenów granicami obwodu łowieckiego, wyznaczonymi postanowieniami uchwały sejmiku wojewódzkiego nie wywołuje w odniesieniu do nich skutków prawnych. Również następcze wystąpienie przesłanki wyłączenia z granic obwodu łowieckiego , wywołuje skutek w postaci wyłączenia z mocy prawa , bez potrzeby podejmowania rozstrzygnięcia przez właściwy sejmik województwa.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że pozwane koło łowieckie nie ponosi odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną na działkach powoda , natomiast odpowiedzialność ciąży na Skarbie Państwa (art.50 ust.1b prawa łowieckiego), co powód również uznaje , dlatego odszkodowań dochodził od Skarbu Państwa Zarządu Województwa (...). Sąd nie uznał zarzutu, że roszczenie powoda wobec pozwanego jest zasadne , gdyż za szkody występujące w roku 2012 , Sąd Rejonowy w Żaganiu zasądził prawomocnym wyrokiem odszkodowanie od pozwanego w sprawie IC 258/12. Sąd orzekający nie jest związany tym wyrokiem i nie podziela stanowiska sądu rejonowego, że pozwany nie zdołał wykazać , że grunty powoda podlegały wyłączeniu z mocy prawa.

Przedstawione wyżej zważenia prowadzą do ustalenia, że pozwany nie ma legitymacji procesowej biernej, wobec czego należało powództwo oddalić.

Należy również wskazać, że wysokość roszczenia dochodzonego przez powoda jest wygórowana. Przedstawiona przez stronę powodową opinia rzeczoznawcy J. W. (1) nie może być uznana za wiarygodną, ponieważ wyprowadzone z niej wnioski , nie wynikają z prawidłowo zebranego materiału dowodowego. Rzeczoznawca nie uwzględnił zakrzaceń , mimo , iż widnieją na załączonych zdjęciach, odległości od ogrodzeń posadowionych na działkach, przyjął powierzchnię 2,42ha , która jest powierzchnią całkowitą działek, na których uprawiano kukurydzę, uszkodzeń dokonanych przez inne zwierzęta niż dziki, Zeznając jako świadek J. W. (1) stwierdził, że wartość kolb kukurydzy ocenił według wartości rynkowej kolby na targowisku , uzasadniając , że w ten sposób powód chciał sprzedać ok.32 tony kukurydzy. Takie stanowisko jest sprzeczne z logiką , gdyż sprzedaż takiej ilości kukurydzy na targowisku musiałaby trwać kilkadziesiąt dni .

Również odmówić należało wiarygodności protokołom oględzin i szacowania szkód. Nie zawierają one stosownych załączników co do sposobu pobierania prób , liczenia uszkodzonych kolb, i pędów, a przede wszystkim należy podnieść , że szacowania dokonywali powód, jego syn, co rodzi wątpliwości co do ich obiektywnego sporządzenia , tym bardziej, że G. K. jest w konflikcie z pozwanym kołem łowieckim, którego nota bene jest członkiem. Ponadto w skład komisji jako świadek wchodził P. C., który nie zna się na szacowaniu a został poproszony o udział , ponieważ jest radnym i E D. z I. Rolniczej , który nie był przy obliczeniach, nie potrafił w swoich zeznaniach wskazać , jak obmierzone były działki , jaką stosowano metodę pomiaru zasłaniając się niepamięcią. Jego zeznania są również sprzeczne z zeznaniami G. K., który stwierdził, że cała komisja siedziała przy stole i dokonywała obliczeń , natomiast E D. zeznał, że nie było liczenia.

W świetle powyższych ustaleń Sąd uznał, że szkoda jaką poniósł powód w uprawie kukurydzy mogła zamykać się kwotą ustaloną przez biegłego C.. Opinie tę Sąd uznał za wiarygodną, bowiem opierała się na całym zebranych w sprawie materiale dowodowym a wnioski z niej wynikające są logiczne , spójne a przez to wiarygodne.

Swoje ustalenia Sąd poczynił w oparciu o zaprezentowany materiał dowodowy z wyłączeniem dokumentów, którym odmówił wiarygodności, a także zeznaniach stron i świadków. Opinie biegłych Sąd ocenił jako rzeczowe i spełniające wymogi proceduralne. Jedynie odnośnie opinii biegłego J. B. (1) Sąd nie uwzględnił jego twierdzeń zawartych we wnioskach V 2 i 3 , gdyż wykraczają one poza tezę dowodom i dotyczą wykładni prawa , do czego biegły nie jest uprawniony.

Zeznania świadków J. A. (2), P. C., E D., J. W., J. K. i A. B. , a także zeznania pozwanych R. H. i Z. Ź. Sąd uznał za wiarygodne bowiem były spójne , logiczne , niemniej należy zauważyć, że świadkowie wielu faktów na okoliczności , na które mieli zeznać , nie pamiętali .

Z dużą ostrożnością Sąd ocenił zeznania powoda i świadka G. K., albowiem zarówno powód jak i jego syn byli zainteresowani korzystnym dla nich wynikiem postępowania i zeznawali subiektywnie. W dodatku syn powoda jest członkiem koła i jest skłócony z Zarządem , był kilkakrotnie pozbawiany członkostwa, uczestniczył w procesach z udziałem pozwanego.

Orzeczenie o kosztach procesu oparto o treść art.98 kpc i § 6 pkt6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Na tak orzeczone koszty składają się koszty zastępstwa procesowego oraz kwota 2000zł. wpłacona przez pozwanego jako zaliczka na koszty biegłego.